

Hiilineutraali kaukolämpö

Oulun Energia Oy:n omaehtoinen ympäristöväittäjä

OULUN ENERGIA

Sisällys

Hiilineutraali kaukolämpö	1
Oulun Energia Oy:n omaehtoinen ympäristövälttäminen	1
1. JOHDANTO	3
2. OMAEHTOINEN YMPÄRISTÖVÄITTÄMÄ	3
3. TAVOITE	3
4. MARKKINOINTI JA SOPIMUS	3
5. TUOTANTO, HANKINTA JA MYYNTI	3
6. VARMENNUS	5
7. TERMIT JA MÄÄRITELMÄT	5
7.1 Lämpö	5
7.2 Sähkö	5

1. JOHDANTO

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkintää markkinoivat ja myyvät Oulun Energia Oy sekä Ensin palvelut Oy. Näistä yhtiöistä käytetään jäljempänä nimitystä "Myyjä". Nämä kriteerit koskevat Myyjän Suomessa markkinoimaa kaukolämmön Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkintää. Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkintä on 1.3.2021 käyttöön otettu omaehtoinen ympäristöväittäjä, joka noudattaa standardia ISO 14021.

2. OMAEHTOINEN YMPÄRISTÖVÄITTÄMÄ

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkinnän piiriin hyväksytty kaukolämpö on peräisin uusiutuvista energialähteistä.

3. TAVOITE

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkinnän tavoitteena on tarjota Myyjän yksityis- ja yritysasiakkaille mahdollisuus valita kokonaan uusiutuvista energialähteistä tai hukkalämmöstä peräisin oleva kaukolämpötuote.

4. MARKKINOINTI JA SOPIMUS

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkintä on tarjolla yksityis- ja yritysasiakkaille. Ympäristömerkinnästä sovitaan aina asiakkaan kanssa kirjallisella sopimuksella. Asiakas, joka on sopinut hiilineutraali kaukolämmön toimituksesta, saa siitä halutessaan vahvistuksena todistuksen.

Hiilineutraali kaukolämpö -omaehtoinen ympäristöväittäjä ja viimeisin varmennusraportti ovat julkisesti luettavissa Oulun Energian verkkosivuilla. Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristöväittäjän täyttävän kaukolämmön tuotannon alkuperäjakauma julkaistaan internetissä viimeistään huhtikuussa.

Myyjä voi muuttaa taikka päivittää Hiilineutraali kaukolämpö -omaehtoisen ympäristöväittäjän kriteereitä. Muutokset julkaistaan verkkosivuilla viimeistään yhtä (1) kuukautta ennen niiden voimaantuloa.

5. TUOTANTO, HANKINTA JA MYYNTI

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkinnän mukaisen kaukolämmön tuotantoon hyväksyttävää uusiutuvia energialähteitä ovat:

- biomassat kuten Tilastokeskuksen polttoaineluokituksessa esitetyt metsäpolttoaineet (puu), teollisuuden puutähte (kuten kuori, sahanpuru, puutädehake jne.), eräät puunjalostusteollisuuden sivu- ja jätetuotteet (kuten ligniini), kierrätyspuu, puupelletit, kasviperäiset ja eläinperäiset polttoaineet, biopyrolyysiöljy (ns. kestävyyskriteerit täyttävänä) sekä biohajoava osa ns. sekapolttoaineista (kuten kierrätyspolttoaineesta, purkupuusta ja jätelähteistä).
- geolämpö; maalämpö; meriveden lämpö; ilmalämpö;
- lämpöpumpulla tuotetusta kaukolämmöstä sen sähkön käyttöä vastaava osuus, mikäli se on alkuperätodennettua uusiutuvaa sähköä; lämpöpumpun käyttämä muu kuin alkuperätodennettu

uusiutuva sähkö vähennetään Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkityksi lämmöksi hyväksyttävästä energiasta.

Hiilineutraali kaukolämpö ympäristömerkinnän mukaisen kaukolämmön hankintaan hyväksyttäviä hukkalämmön lähteitä ovat:

- lämpöpumpulla tuotetusta kaukolämmöstä sen hukkalämpöosuus (esim. jäteveden lämpösisältö, kaukojäähdytyksen hukkalämpö, teollisuuslaitosten hukkalämpö, data-keskusten hukkalämpö, polttamalla tehtyä lämpöä vähentävä lämpöosuus)
- muu vastaavanlainen hukkalämpö.

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkinnän kohteena olevasta energiamuodosta ei tehdä elinkaaritarkastelua. Tästä johtuen Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkintään soveltuvien tuotantolaitosten jossakin elinkaaren vaiheessa, kuten esimerkiksi laitosten käynnistysvaiheessa, materiaalien ja polttoaineiden kuljetuksissa ja laitosten rakentamisvaiheessa on saatettu käyttää fossiilisia energialähteitä. Väittäjä kohdistuu ainoastaan laitosten lämmöntuotantovaiheeseen, hukkalämmön käyttöön kaukolämpönä ja kaukolämmön siirtoon.

Myyjä ylläpitää tuotantoraporteillaan kullakin voimalaitoksella tai lämpölaitoksella tuotetun tai hukkalämmön talteenottolaitoksella talteen otetun, Hiilineutraali kaukolämpö -omaehtoisen ympäristöväitännän täyttävän kaukolämpöenergian määrän kalenterivuoden osalta.

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkityn kaukolämmön määrittämisessä otetaan huomioon myös kaukolämpöjärjestelmässä tapahtuvat häviöt.

Häviöt lasketaan:

- *Kaukolämpöverkon lämpöhäviö = (lämmön hankinta verkkoon MWh - lämmön myynti verkosta MWh) / lämmön hankinta verkkoon MWh.*

Ympäristömerkitty Hiilineutraali kaukolämpö lasketaan tuotantolaitoksittain. Tuotantolaitokseksi katsotaan kaikkien samalla laitospaikalla olevien saman tyyppisten laitosten muodostama kokonaisuus.

Uusiutuvista polttoaineista peräisin olevan Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkityn lämmön laskenta:

- *Laitoksen ympäristömerkitty Hiilineutraali kaukolämpö - MWh = uusiutuvalla energialla tuotettu lämpö MWh * (1 - kaukolämpöverkon lämpöhäviö),*
 - *jossa laitoksen uusiutuvalla energialla tuotettu lämpö MWh = tuotettu kaukolämpö MWh * (uusiutuvien polttoaineiden käyttö MWh / polttoaineiden kokonaiskäyttö MWh).*

Jos laitoksella on käytetty sekapolttoaineita, joissa on sekä uusiutuvaa että fossiilista alkuperää oleva osa, on

- *uusiutuvien polttoaineiden käyttö MWh = uusiutuvien polttoaineiden + sekapolttoaineiden biohajoavan osuuden käyttö MWh,*
 - *jossa biohajoava osuus = Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen mukainen bio-osuus.*

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkinnällä myyty lämmön määrä ei saa ylittää Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristöväittämän mukaisesti tuotetun lämmön määrää saman kalenterivuoden aikana. Myyjä ylläpitää myynti-, laskutus- ja asiakastietoja, joilla voidaan osoittaa, että myyjän Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkittynä myyty lämpö hyödynnetään vain yhden kerran.

6. VARMENNUS

Ulkopuolinen riippumaton tilintarkastaja varmentaa vuosittain Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkinnän mukaisen kaukolämmön edellisen kalenterivuoden tuotanto- ja myyntimäärät Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristöväittämän mukaisesti. Riippumaton tilintarkastaja voi varmentaa myös hankintamäärät Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristöväittämän mukaisesti. Varmennusraportti julkaistaan Oulun Energian verkkosivuilla.

7. TERMIT JA MÄÄRITELMÄT

ISO 14021 Ympäristömerkinnät ja ympäristöselosteet - Omaehtoiset ympäristöväittämät (tyypin II ympäristöselosteet) on kansainvälinen standardi, joka määrittää tuotteisiin liitettävän omaehtoisen ympäristöväittämän vaatimukset (lähde: SFS-EN ISO 14021:2016). Uusiutuva energia on ehtymättömistä tai jatkuvasti täydentyvistä lähteistä saatavaa energiaa.

7.1 Lämpö

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/28/EY Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta artiklan 2 Määritelmät mukaisesti:

- "uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla energialla" tarkoitetaan uusiutuvista, muista kuin fossiilista lähteistä peräisin olevaa energiaa eli tuuli- ja aurinkoenergiaa, ilmalämpöenergiaa, geotermistä energiaa, hydrotermistä energiaa ja valtamerienergiaa, vesivoimaa, biomassaa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua;
- "ilmalämpöenergialla" tarkoitetaan ilmassa lämmön muodossa olevaa energiaa;
- "geotermisellä energialla" tarkoitetaan maaperän pinnan alle lämmön muodossa varastoitunutta energiaa;
- "hydrotermisellä energialla" tarkoitetaan pintaveden lämmön muodossa varastoitunutta energiaa;
- "biomassalla" tarkoitetaan maataloudesta (sekä kasvi- että eläinperäiset aineet mukaan lukien), metsätaloudesta ja niihin liittyviltä tuotannonaloilta, myös kalastuksesta ja vesiviljelystä, peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden biohajoavaa osaa sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa.

7.2 Sähkö

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta mukaisesti artiklan 2 Määritelmät kohdan 30 mukaan tarkoitetaan "uusiutuvilla energialähteillä" uusiutuvia, muita kuin fossiilisia energialähteitä (tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja vuorovesienergia, vesivoima, biomassaa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvä kaasu ja biokaasu)

Hukkalämpö on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU Energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta tavoitteena olevan lämmityksen ja jäähdytyksen tehokkuuden edistämistoimenpiteiden kuvausten kaltaista hukkalämpöä, josta on mainintoja esimerkiksi:

- artiklan 14 kohdassa 4 (hukkalämmön ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntämiseen perustuvan lämmityksen ja jäähdytyksen käyttö);
- artiklan 14 kohdassa 5c (hukkalämpöä käyttökelpoisella lämpötilatasolla tuottava teollisuuslaitos);
- artiklan 14 kohdassa 5d (kaukolämpöverkon ja kaukojäähdytysverkon lähellä sijaitsevien teollisuuslaitosten hukkalämmön käyttäminen);
- liitteen VIII kohdissa 1 c - g (esim. jätteenpolttolaitoksen hukkalämpö, teollisuuslaitosten hukkalämpö).

Hiilineutraali kaukolämpö -ympäristömerkityn lämmön piiriin hyväksyttävillä hukkalämmön lähteille ei aseteta kuitenkaan em. direktiivissä esitettyjä vähimmäiskorajoja eikä vaatimusta, että hukkalämpökohte olisi osana direktiivissä tarkoitettua kansallista tehokkaan kaukolämmityksen ja -jäähdytyksen arviointia eikä myöskään vaatimusta siitä, että hukkalämpökohteen tulisi olla uusi kohde.

Elinkaaritarkastelu on kuvaus tuotantojärjestelmän eri vaiheista raaka-aineiden hankinnasta tai tuottamisesta luonnonvaroista loppusijoitukseen (lähde ISO 14021).